

Politični ogled.

Dogodki na Balkanu.

Ker so dogodki, ki se vrše ravnokar na Balkanu, velevažnega pomena za celo Evropo, bomo odšedaj tudi na te dogodke obračali več pozornosti. Listi so prinesli o teh dogodkih sledeče podrobnosti: Bulgarske čete so zopet pričele delovati. To je brezdvomno v zvezi z bulgarsko-turškim sporom. Tako je napadla bulgarska četa grško vas Sorbo, v Popesu, Iveni in Mirniku so Bulgari ubili več Srbov. — Bulgarska vlada je poslala vsem velevladostem noto, v kateri razlaga, kakšni so razlogi, da ne more orientalske železnice vrniti. — Rumunski vojni minister je zapovedal mobilizirati 3. divizijo baje vsled posebne želje velevladosti. — V Budimpešti je dospel bulgarski podpolkovnik Toskov, da nabavi konj za topništvo. Prve vagone konj v vrednosti 450.000 fr. so že odposlali v Bulgarijo. — „Berliner Tagblatt“ poroča, da bo tudi Srbija ugovarjala proti temu, da se je Bulgarija polastila rumelske proge. — Dne 3. t. m. so prinesli listi brzojavko, da je avstrijski poslanik v Parizu, grof Khevenhüller, izročil predsedniku Fallieresu lastno-ročno pismo cesarja Franca Jožefa. V tem pismu da je vzhodno vprašanje na splošno razloženo s posebnim ozirom na eventualno priklonjenje Bosne, ne da bi cesar od Francije izrečno zahteval, naj vanje privoli. — V zadevi rumelske proge orientalske železnice, katere se je Bulgarija proti doletam berolinske pogodbe polastila, je bulgarska vlada poslala velevladostem spomenico, ki vsebuje marsikateri res tehtni vzrok za priklonjenje železnice. Najvažnejši je pač ta, da je narodna obramba Bulgarije zelo obtežena, ako ostane proga še dalje turška last. — Bulgarski ministrski svet, je dne 4. t. m. sklenil, da orientalske železnice ne vrne in se s Turčijo sploh ne pogaja. — Rusija je stavila predlog, naj se sporna zadeva s Turčijo izroči v presojo vsem velevladostem. — V francoskih krogih, ki so v tesni zvezi s knezom Ferdinandom, se govori, da se knez v resnici bavi s proglasitvijo neodvisnosti svoje kneževine. Kar se Turčije tiče, ni verjetno, da bi na to proglasitev odgovorila z vojsko. — Vesti, da je Rumunija mobilizirala armado z ozirom na bulgarsko-turški spor, so neresnične. — Dne 5. t. m. so prinesli listi sledečo vest: Včeraj je dospel knez Ferdinand iz inozemstva v Ruščuk in se je med viharjem navdušenjem razglasil za kralja, proglasil Bulgarsko za neodvisno in vzhodno Rumelijo priklonil bulgarskemu kraljestvu. — Bulgarsko ministristvo je že prej sklenilo, da se Bulgarija proglašati za neodvisno in da sporoči to knezu. Sklep je bil do 5. t. m. uradno tajen. — Ferdinand se bo imenoval „Car Bulgarije“. — Iz Carigrada prihajajo vesti, da je na novo mobiliziranih 6 kavalerijskih polkov, ki odidejo takoj na mejo, tako da je ondi sedaj mobiliziranih 20 polkov. Istotako prihajajo iz Carigrada vesti o močnem gibanju rumunskih čet na deželni meji. — Bulgarski vojni minister je vpoklical vse v inozemstvu komandirane častnike, ker jih nujno rabijo. Bulgarija vpokliče namreč v najkrajšem času 50.000 rezervistov. — Ruski listi poročajo, da je Turčija odpoklicala svoje vojaštvo od perzijske meje, da ga uporabi na bulgarski. — Neki turški diplomat je izjavil, da ne veruje, da bi Turčija mirno prenesla neodvisnost Bulgarije. — Angleški krogi trdijo, da je Anglija zato proti neodvisnosti Bulgarije, ker je vsled tega vojska neizogibna. — V Bulgariji vlada nepopisno veselje. — Avstro-ogrška vlada je dne 6. t. m. naznanila v okrožnici, da je Bosno in Hercegovino priklonila, ob enem pa se odpove novipazarskemu sandžaku in odpokliče od ondot svoje čete.

— **Deželni zbor.** Poslanec dr. Jankovič je vložil s tovariši dne 15. septembra t. l. sledečo interpelacijo: Visoki deželni zbor! Dne 25. novembra 1907 sta bila podpisani in gospod c. kr. uradni zdravnik iz Brežic dr. Jokits pozvana k okrajni sodnji v Kozjelu da preiščeta duševno stanje Matjaža Kostanjšeka od Sv. Petra pod Sv. Gorami, ki se ga je nameravalo postaviti pod kuratelo. O stvari bi se bilo lahko že razsodilo, ker je bilo predloženo poročilo deželne blaznice Feldhof pri Gradcu o bolniku s spoznanjem: Poopnenje odvodnih možganskih žil in dobljena slabomnost. Matjaž Kostanjšek je bil namreč vsled zahteve sorodnikov iz nepoznanih vzrokov sprejet dne 27. majnika 1907 v deželno blaznico, dne 3. junija 1907 pa z opombo „neozdravljeno odpuščen“. Takom preiskave pa se je dognalo nekaj nepričakovane. Kar se tiče prvega dela diagnoze (spoznanja), nismo našli, da bi bile dotične žile posebno toge, in tudi nobenih drugih znakov, iz katerih bi se dalo sklepati, da so bile odvodne žile poapnene, temveč da se nahajajo anake spremembe odvodnih žil skoraj pri vsakem človeku njegove starosti (mož je star sedaj nad sedemdeset let). Važnejši je bil za nas drugi del spoznanja, ker je mož na vsa naša vprašanja popolnoma logično, pravilno in hitro odgovoril, kakor je pač to glede na stopinjo njegove izobraženosti mogel. Se bolj smo se čudili, ko je tudi na vprašanja, tičeča se bolezni, na katere je baje v blaznici ja-

ko neumno odgovarjal, popolnoma logično in pravilno odgovoril. Ker po tej diagnozi ni bilo upati, da se zdravje poboljša, moralo se je to dozdevno protislovje drugače rešiti. Natanka poskušnja je dognala, da je tolmač vse odgovore Kostanjšekove ali napačno razumel in vsled tega napačno predstavil na nemško, ali da se ga je v taki slabi slovenščini vprašalo, da Kostanjšek vprašan ni razumel in vsled tega tudi napačno odgovoril. Da navedemo le dva primera, se je Kostanjška vprašalo, koliko krvi ima približno svinja. Odgovoril je čisto pravilno, da mora biti množina krvi primerno starosti in velikosti različna, da pa je imajo večje svinje po njegovem mnenju 2 do 3 firkle. Z izrazom „firkel“ zaznamoval je Kostanjšek staro mero, po kateri bi torej bilo to 2 do 4 1/2 l. Tolmač je prestavil to v nemščino z pol do 1 l. Nadalje je tolmač zamenil izraz biti in ubiti, vsled česar je nastala iz tega pripoved, da je bil pri zadnjih državnozborskih volitvah pri Sv. Petru pod Sv. Gorami ubit nek kandidat; vsled te povesti se je seveda mislilo, da ubogi mož duševno ni normalen, ker o teh dogodkih ni nihče ničesar vedel. Pa tudi druga vprašanja so se popolnoma napačno predstavila v nemščino, tako da se ga je konečno spoznalo za slaboumnega, dasi v resnici ni bil. To so hude napake! Za utogega starega moža so imele hude posledice in so mu tudi materialno škodovali, kar je res obžalovanja vredno. Iz tega vzroka stavi podpisani in njegovi tovariši na visoki deželni odbor vprašanje: A. Ali bi ne hotel skrbeti, da se v deželni blaznici, kjer je jako mnogo — nemškega jezika sploh nezmožnih — bolnikov iz Spod. Stajerske, nastavi vsaj eden, slovenščine popolnoma zmožen zdravnik, in B. ali se bodo v bodoče, dokler takega zdravnika iz katerikoli vzrokov še ne bo v zavodu, rabili za tolmačenje le v resnici inteligentni, slovenščine popolnoma zmožni tolmači? — Dr. F. Jankovič in tovariši. — V seji dne 4. oktobra je predlagal dr. Jankovič, naj deželni zbor izposluj pri finančnem ministristvu, da se lastnikom žag in mlinov v brežiškem okraju vsled letošnje suše odpišejo pridobinski davki. — Dne 3. t. m. je poslanec dr. Jankovič utemeljeval svoj predlog, tičeč se odpisanja pridobinskega davka vsled suše hudo oškodovanim osebnikom brežiškega okraja. Predlog se je odkazal posebnemu odseku za občinske zadeve.

— **V deželnem zboru goriškem** so začeli slovenski, katoliško-narodni poslanci obstrukcijo, ker se je slovenska liberalna stranka zvezala z italijanskimi krščanskimi socialci ter si hotela z njo razdeliti vsa deželno-zborniška mesta in odseke. Katoliško-narodne poslance podpirajo italijanski naprednjaki pri obstrukciji.

— **Delegacije** se zbere dne 8. oktobra v Budimpešti. V delegacije izvolijo poslanci sami iz sebe posebne odposlance, ki se zavejo delegati. Delegacije, ki se shajajo vsako leto, zborujejo enkrat na Dunaju, enkrat v Budimpešti. Sklepati imajo o skupnih državnih rečeh, o vojaštvu itd. Iz tega sledi, da so delegacije jako važne. Doslej je imela Stajerska, ki izvoli dva delegata, samo nemške delegata. Letos se je dogodilo prvokrat, da bo Stajersko zastopal tudi Slovenec — poslanec dr. Korošec. Doslej smo imeli Slovenci le enega delegata, letos imamo tri: doktor Susteršiča, dr. Korošca in Fona. Vsi trije so člani Slovenskega kluba.

Mala politična naznanila.

Dne 1. oktobra: Iz zanesljivega vira se poroča, da se je včerajšnji ministrski svet v Budimpešti baval z volilno reformo. — V Budimpešto je prispel včeraj ban Rauch. Njegov prihod je v zvezi z namero sklicati hrvaški sabor. — Berolinski listi poročajo, da je priklonjenje Bosne in Hercegovine k Avstriji sklenjena stvar. — Španska kraljeva dvojica se je pripeljala danes v Budimpešto, kjer jo je sprejel naš cesar z nadvojvodi.

Dne 2. oktobra: Nemci v češkem deželnem zboru nadaljujejo obstrukcijo. — Klub nemških narodnosti je pozval srbske radikale, da izstopijo iz kluba, ker se niso udeležili posvetovanj kluba glede volilne preosnove. — V ministristvu za notranje zadeve so se vršila danes posvetovanja glede na splošno starostno zavarovanje. Načrt, ki je že dogotovljen, ne bo ugodil samo delavcem, ampak do gotove meje tudi malim kmetom in obrtnikom.

Dne 3. oktobra: Ministrski predsednik Beck je izjavil, da hoče doseči, da bo 2. decembra po celi državi mir. — V Zagrebu so se vršile včeraj velike demonstracije delavcev proti Raehovemu vladanju. — Češki socialdemokrati so priredili več shodov, na katerih so grozili, da če deželni zbor ne izvede volilne preosnove, prenesejo agitacijo za volilno preosnovo na ulice.

Dne 4. oktobra: Odbor soc. demokratske stranke na Ogrskem grozi za slučaj, da se uvede pluralitetna volilna pravica, s splošnim štrajkom po celem Ogrskem. — V Carigradu se je osnoval arabski nacionalni odbor, ki je naperjen proti mladoturškemu.

Dne 5. oktobra: Predvčeršnjim popolnoma je bil ministrski svet, ki so se ga udeležili vsi ministri. Baval se je z volilno reformo za češki deželni zbor. — Listi poročajo, da predloži vlada češkemu deželnemu zboru načrt volilne reforme v seji prihodnji petek. Istočasno se predloži deželne-

mu zboru tudi zakonski načrt glede ustanovitve parlamentnih odsekov za sporazumljenje med Čehi in Nemci. — Na shodu srednjih stanov na Dunaju je prišlo do burnih prizorov. V predsedstvo ni bil izvoljen noben Slovan, kar je izzvalo silen vihar med slovanskimi delegati.

Dne 6. oktobra: Poslaniški krogi trde, da je Prade obnovil v ministrskem svetu svojo prošnjo za odstop, ker se mu ni posrečilo, da bi bili opustili Nemci v češkem deželnem zboru obstrukcijo. — Ob demonstracijah v Budimpešti so delavci na policijo dvajsetkrat ustrelili. Stražniki so potegnili sablje in ranili več oseb. — V Zagrebu vlada obsedno stanje.

Razne novice.

* **Osebna vest.** Za suplenta na gimnaziji v Novem mestu je imenovan gospod dr. Josip Rožman.

* **Iz šole.** Kot stalna nadučiteljica sta nastavljena: V Veržetu stalni učitelj Ferdo Sprager pri St. Ilju v Slov. goricah in v Remšniku stalni nadučitelj Anton Glaser iz St. Javže na Peči; stalen učitelj je postal v Kapeli pri Brežicah začasni učitelj Franc Vadnal pri Sv. Petru pod Sv. Gorami, v Sromlje pride za stalno učiteljico učiteljica suplentinja Antonija Danen iz Hrasnika, v Zdolah je postala tamošnja začasna učiteljica Ljudmila Sircelj stalna, v Spitalci pride za stalnega učitelja začasni učitelj Ivan Keržič v Cadramu, na Vurbergu je nastavljen stalno tamošnji učiteljski suplent Ivan Lešnik. Stalni učitelj na Ponikvi Tomaž Grah pride na lastno prošnjo v pokoj.

* **Izpremembe** v misijonjski kongregaciji. C. gospod Francšek Javšovec, ki je doslej šest let neumorno deloval kot predstojnik cerkve presv. srea Jezusovega v Ljubljani, pride za superijora k sv. Jožefu v Celje; na njegovo mesto v Ljubljano pa pride č. g. Valentin Eržen, doslej superijor misijonske hiše v Mariboru. Za superijora v Mariboru pride č. g. Gregor Flis iz Ljubljane.

* **Slov. kršč. soc. zveza** je v zadnji seji 1. oktobra sklenila, toplo podpirati težnjo šentiljskega bralnega društva, glede zidanja društvenega doma v St. Ilju. — Pri razpravi o društvi v Leitersbergu, Studencih in Sv. Emi se je sklenilo istim priskočiti na pomoč z denarnimi sredstvi in podporo v knjigah. — V Savinjski dolini se snuje novo izobraževalno društvo. — Pristop k zvezi je priglasilo slov. kat. izobr. društvo v Leitersbergu. — Zveza je izdala narodni kolek v korist obmejnim Slovincem. Opis istega na drugem mestu. — Pri volitvi blagajnika na mesto odidelega č. g. Spindlerja je bil izvoljen č. g. Vinko Žolgar od Sv. Magdalene v Mariboru. Č. g. Spindlerju se izreče za njegovo neutrudno delovanje zahvala. Začetek obrambnega dela v obmejnih župnijah dobro napreduje. Nadalje sta se sklenila organizirati v obrambnem smislu zopet dve župniji. — Knjižnica S. K. S. Z., ki se je še-le pred kratkim otvorila, dobro napreduje. Glede števila in raznovrstnosti knjig je gotovo ena najboljših na Stajerskem.

* **Slovenski koleki.** Obmejnimi bratom v pomoč so okusno izdelani v rdeči barvi, predstavljajo ozemlje, kjer Slovenci prebivajo, in s tem tudi slovensko narodno mejo. Tako je izražen njih namen. Črke: T. G. L. M. C. pomenijo Trst, Gorico, Ljubljano, Maribor, Celovec; pozabljeni pa seveda tudi niso rezijanski Slovenci in Prekmurci. Za marsikoga bo ta kolek kos nazornega pouka, ker bo tukaj prvokrat videl celotno podobo slovenske meje. Rodoljubi, kupujte pridno te koleke! Slovenci, širite jih! Obmejnimi bratom v pomoč! Dobivajo se po 2 v komad pri S. K. S. Z. v Mariboru.

* **Zadnje število** našega lista je zaplenilo državno pravdnistvo, ker smo popolnoma resnično in nepristransko opisali dogodke zadnjih dni. Se celo take vrstice so nam zaplenili, katere smo posneli iz drugih listov, katerih pa drugod niso zaplenili. Nemški listi po Stajerskem pa nemoteno psujejo naš narod z najgršimi priimki ter pridigujejo boj kot proti slovenskim gostilnam, trgovinam in obrtnikom.

* **Ljudske šole** na slovenskem Stajerskem. Zelo žalostno in naravnost sramotno za nas Slovence je dejstvo, da imamo na Spodnjem Stajerskem vse polno ljudskih šol z nemškimi učnim jezikom. Naj omenimo le nekaj takih krajev: Ljutomer, Studenci pri Mariboru, Pekre na Pohorju, Pobrežje, Razvanje, Radvanje, Muta, Sobota, St. Ilj v Slov. gor. in nebroj drugih. Te šole nam vzglojijo najhujše janičarje, pravo sramoto slovenskega naroda. Skrajni čas je, da se slovenski starši enkrat zavedajo svoje dolžnosti in da pošljejo svoje otroke samo v slovenske šole.

* **Zapomnite si je!** Dne 6. septembra se je v Kamnici pri Mariboru v prid nemškemu šulerajnu vršila slavnost, za katero so po izkazu „Marburger Zeitung“ denarne in drugačne prispevke darovali med drugimi: leotar Gert, trgovec Fontana, Frankst, Grubitsch, Kokoschneegg, Martinz, Michelsch, Mydlil, Murko, Pirchan, Platzer, Schmidl, Worsche, steklarji Macher, Bernhard in Wagrndl, notar Hanß in advokat Lorber.

* **Poziv slovenskim odjemalcem, slovenskim trgovcem in slovenskim obrtnikom v Mariboru, v Celju in Ptuj.** Žalostni dogodki v Ljubljani so nam pokazali, da ne moremo nikakor maščevati s populističnimi demonstracijami velikih in neodpustljivih napadov na Slovence v Ptuj, Celju in Mariboru. Dokazano je, da so te izgrede v spodnještajerskih mestih vodili in se jih udeleževali v prvi vrsti trgovski pomočniki in vajenci nemškutarskih trgovcev teh mest. Z žalostjo moramo opazovati dejstvo, da so ti razgrajali po večini sinovi slovenskih mater, da so torej rojeni spodnještajerski Slovenci. Zapeljani so že od prvega trenutka, ko so vstopili v nemške mestne trgovine, kjer nemški trgovci z vso silo delujejo, da se ti vajenci hitro ponemčijo, da sovražijo to, kar bi jim moralo vsikdar biti sveto, in to je slovenska narodnost in sveta vera. Taka vzgoja rodi razgrajanje, kakor smo jih opazovali in bridko občutili v spodnještajerskih mestih. Teh izgrede so torej v prvi vrsti sokrivni nemški trgovci sami, ker napeljujejo nerazsodne mladeniče do vsenemštva in protestantizma in s tem do največjega sovraštva proti slovenskemu narodu. Najboljši odgovor na te dogodke pada slovensko ljudstvo, če skuša v kali zamoriti vire, iz katerih izhaja to zlo. Slovensko ljudstvo, kupuj v mestih Maribor, Celje, Ptuj le pri slovenskih trgovcih! Če podpiramo svoje slovenske trgovce, bodo ti lahko skrbeli za to, da bodo sami v pravem smislu temveč slovenskih sinov vzgojili za trgovski stan. Starišem ne bode treba se bati, poslati svojih sinov v mestne trgovine, ker v takih trgovinah bo vajenec deležen prave vzgoje. Domače trgovce slovenske moramo podpirati tudi za to, ker ti izdajo tudi mnogo denarja za slovenske narodne namene, podpirajo dijake, ki pridejo iz kmetov, širijo slovensko ljudstvo premoženje, med tem ko nemški trgovci samo le zidajo v mestih hiš in pomagajo razvoju mesta, podpirajo Südmarko in šulferajnske brezverske šole in nečejo ničesar slišati o potrebščinah ljudstva na deželi. Zavežimo se s trdnjo obljubo, da bomo v teh mestih obiskovali le slovenske trgovine. Maribor, Celje, Ptuj mora postati središče vseh potrebščin cellega spodnještajerskega slovenskega ozemlja, in sicer se mora zbirati ves promet v slovenskih trgovinah, katere se bomo naznanili. Trgovce na deželi naj rodoljubi pregovorijo, da bodo tudi ti v velikem kupovali le pri Slovencih; če nimamo še takih trgovcev dovolj v teh mestih, naj se obračajo na Ljubljano. Slovenske trgovce pa opozarjamo, da bodo povsod postregli Slovincem z največjo solidnostjo, da ne bodo grešili v nadi, da mora vsakdo itak priti k njim kupovati. Če zasledimo slovenskega trgovca, ki bi izrabljaj narodnost v nepošteno namene, ne mirujemo, dokler ga ne onemogočimo. Klic „Svoji k svojim“ je pošteno orožje nasproti nasprotnikom, mora pa biti tem bolj pošten odziv slovenskega trgovca nasproti slovenskemu odjemalcu. Slovenci, pozivamo vas, da izvajate ta klic „Svoji k svojim“ dejansko in dosledno! Slovence Slovenca brat!

* **Denarni zavodi na Sp. Štajerskem.** Kranjski hranilnici precej prede; slovenski vlagatelji so se po žalostnih dogodkih vendar nekoliko spametovali in začeli vzdigovati hranilne vloge. Nad pet milijonov kron vlog so že vzdignili. Tako je prav! Takli odgovori so primerni. Posnemajmo tudi na Štajerskem brate Kranjce! V vseh naših slov. mestih imamo nemške denarne zavode, v katerih leži polno slovenskega denarja. Naši slovenski denarni zavodi so trdni in delujejo v splošni blagor slov. ljudstva. Te je treba podpirati z vlogami! Na celi vrsti se moramo samoosvojiti na gospodarskem polju! Slovenci, k imate premoženje, ne pozabite lastnih denarnih zavodov!

* **V Ljubljani** je sedaj mirno. Po mestu hodijo orožniške patrulje. Belgijce se baje od kompetentne strani nagovarja, naj se ogibajo slovenskih trgovcev. Nekateri nemški obrtniki in trgovci se nameravajo izseliti, v nemških trgovinah padajo cene blagu. Zloglasni poročnik Mayer se vedno straši po ulicah.

* **Našim društvom!** Opozarjamo naša društva, naj vsa prirede podučne shode, da pojasnijo svojim udom nečuvne dogodke v Ptuj, v Mariboru in v Celju in zlasti v Ljubljani. Sleherna kmečka koč mora vedeti, kako se postopa s Slovenci, in kaj nam je storiti v bodoče, da bomo na svoji zemlji sami gospodarji. Vse dogodke je zelo natančno opisal „Slovenec“. Je za naše shode najboljše vir. Treba torej dotične številke za vedno shraniti. Sicer pa se pripravljaj knjižica, v kateri bodo opisani vsi ti pomembni dogodki. In tista knjižica mora postati last sleherne slovenske hiše, da bodo žalostni dogodki obrodili sad, kakoršnega so naši nasprotniki v polni meri vredni. Na delo torej!

* **Nekaj o samopomoči.** Slovenski listi niti ne smejo priporočati slovenskih trgovcev, obrtnikov, gostilničarjev, itd., kruta usoda jih zadene; pridejo pod nož, zaplenijo jih. Nemški listi torej pa drugače; ti napovejo javni bojkot, kakor se sedaj n. pr. dogaja v Celovcu, in če še to ne pomaga, lepo mirno agitirajo glavni nemški stebri proti slovenskim trgovcem in gostilničarjem.

* **Nemški bojkot.** Nemški štajerski listi prikrito in neprikrito hujskajo svoje čitatelje, naj ne hodijo v slovenske gostilne, slovenske trgovine, naj

ne jemljejo slovenskih uslužbencev in delavcev. Slovenci, vsled tega pa mi tem bolj zvesto in krepko podpirajmo svoje brate. Če storimo svojo dolžnost, ne bo Slovence škoda trpel.

* **Nemški meščani** proti kmetom. Mestni občije v Celovcu so sklenili prepovedati, oziroma otežiti slovenskim speharjem prodajo mesa in špeha na celovškem trgu. Posledica tega bo, da bo celovško prebivalstvo imelo slab speh za drag denar. To je tista prijaznost nemških meščanov do slovenskih kmetov, katero pridiguje Štajerc. Kaj pa, ko bi enako storili župani nemškim kramarjem, ki prodajajo svojo največkrat slabo robo na naših sejmihi?

* **Na Dunaju** je umrlj dne 4. t. m. nagle smrti 56 let stari Jurij Dreo iz Slovenske Bistrice, uradni sluga pri južni železnici. Naj v miru počiva!

* **Trideseti telovadni odsek** se je ustanovil na Kranjskem v Košani na Notranjskem. Pri naših kranjskih bratih lepo napreduje telovadna organizacija, kjer je v njih vseh navluščenja za dobro stvar in pa več podjetnosti. Pri nas pa se vse premalo dela, za to pa se še vedno vzdržuje nemškutarizem in liberalizem.

* **Skupno delo?** Zelo zanimivo je gledati, kako razumejo naši liberalci skupno delo vstred sedanjih dogodkov. Na vseh protestnih shodih se ne branijo naših somišljenikov, ker bi imeli sicer shode prazne. Pri navodilih za izvrševanje gesla: „Svoji k svojim“ tam pa naše somišljenike nameroma zamolčijo in izpuščajo. Dokazi: „D.“ navaja od časa do časa slovenska podjetja, toda samo podjetja liberalcev, podjetja naših somišljenikov manjkajo v tem seznamu. Zadnji Narodni List pa hoče bojkotirati trgovino naše tiskarne s papirjem s tem, da je ne navede med slovenskimi trgovinami. Mi se zahvaljujemo za tako skupno delo, ki se obrača proti našim somišljenikom. Na vseh nadležnih zborovanjih podrite to nizkotno nepoštenost liberalcem kot pošten snofec pod nos. Kateri se želi natančneje podatkov, naj se obrne do nas! Skupno delo liberalcev pa je s tem postavljeno v čudno luč.

* **Kaj misli vlada o enakopravnosti?** Čudne reči se godijo v vstavnici Avstriji. Nemški listi blati-jo dan na dan Slovence, črnijo jih, hujskajo proti njim, radi bi jih kar pozobali. Laži trosijo najbolj graški list Tagespost, Tagblatt, nadalje Deutsche Wacht in Marburger Zeitung, ki nesramno zavijajo svoja poročila in natlečujejo čez vse meje. Državno pravdnštvo tega ne vidi. Niti eden nemški list ni bil radi tega zaplenjen; vlada pusti hujskati te liste proti Slovincem. Toda slovenske liste takoj zapleni, če le pišejo o dogodkih zadnjega časa. To si bomo zapomnili; treba bode proti tej dvojni meri postopati z vso odločnostjo. Slovenski poslanci si naj zapomnijo dobro te pojave, ki hočejo vdušiti s silo vsak slovenski živelj, ki je z nova pognal kali le vsled nepravilnosti nemških gospodov.

* **Kmečko ljudstvo**, ali poznaš sedaj Štajerca? Ta lisjak je le šel v past. Večkrat ste čitali, kako dobro srce je hotel imeti Štajerc do slovenskega kmečkega ljudstva. Kmečko ljudstvo, videlo si samo te izgrede v Ptuj, Celju in Mariboru, katere je vodilo nemškutarstvo in štajercijanstvo. Pristaši tega lista, ki se vanj hinajo in dobrikajo, so slovenske kmete in kmetice zasmehovali in pretepali. Ti izgredi pač morajo odpreti kmečkemu ljudstvu oči, da ne bode verjelo več Štajercu in njegovim pristašem. Povsod, kjer je še Štajerc v hišah, ven z njim! Naj ga imajo ptujski, mariborski in celjski trgovci sami za dobre namene. K tem kar ne zahajajte, da vam ne bodo preveč ovijali blaga v to grdo cujo. Proč s Štajercem! Ta bojni klic se naj razlega po vseh vaseh slovenskega Štajerja! Ljudstvo, bodi možato in zavedno, in ne dovoli več, da bi ti ta nemška svojaj udarjala s pesmi še nadalje v obraz. Kateri ima še Štajerca v svoji hiši, naj ga vrne! Tistih pa, ki ostajajo pri njem, se izogibljite! To budi navdilo glede Štajerca vsakemu ponosnemu Slovincu.

* **Ploj-Jurtelov list** Novi Slovenski Štajerc si res hoče pridobiti višek hujavščine. Na jedni strani joka nad razbito slogom, na drugi strani navdušuje za slogom, na tretji strani pa bje po pristaših — Kmečke zveze. Liberalci imajo pardon! V zadnji številki pada bič Ploj-Jurtelovega lista po poslancu Roškarju, češ, da se ni udeležil seje pomoznega odbora, da ni vzel nikakih podatkov pri okrajnem glavarstvu itd. Mi lahko mirno rečemo, da je Roškar storil sam več za svoje volilce radi suše, kakor sta Ploj in Jurtela skupaj naredila. Ko se je šlo za pridobitev podpore, nismo o Jurteli in Ploju ničesar čitali, samo sedaj jih hočejo listi vtakniti zraven, ko se gre za razdelitev. Nesramna laž je seveda, da bi ne imel Roškar nobenih podatkov o suši v svojem volilnem okraju. Če jih ni imel od glavarstva, ki je zadnjič škodo po povodnji tako slabo sodilo, mu je to le v zaslugo šteti. In roko na srce! Kmet Roškar pozna pač bolj škodo po suši kakor dunajski hofrat Ploj! Da ni bil pri pomožnem odboru zraven, s tem podpora pač ni ustavljena. Tam se delijo podpore za posameznike, in ti sedaj lahko uvidijo, kako je dr. Ploj skrbel slabo za posameznike! Ako bi Ploj in Jurtela rekla le besedo, bi Novi Slovenski Štajerc ne pisal tako nesramno, in vsa ta neljuba in slo- gi gotovo škodljiva polemika bi lahko izostala.

Mariborski okraj.

m **Blagoslovljenje** in slovesna otvoritev nove šole pri šolskih sestrah v Mariboru se je vršila dne 28. septembra na najsvečanejši način. Ob jak mnogobrojni udeležbi so odprle č. šolske sestre nove prostore slovenski mladini. Med gosti smo opazili pred vsem gospoda nam. svetnika grofa Attemsa, gospoda državnega nadzornika Petra Končnika, predsednika tukajšnjega sodišča gospoda Parkota, gospoda nadsvetnika dr. Vouška, gospoda državnega pravdnika Verderberja, gosp. župana dr. Schmidererja, oba srednješolska ravnatelja, več slovenskih profesorjev itd. Med damami je bilo zlasti mnogo članice krščanskega društva. Nj. eks. knezoškof so imeli v cerkvi peto svojo mašo; streglo jim je 14 duhovnikov. Po službi božji je Nj. eks. razlagal v dolgotrajnem govoru z vznosenimi, naravnost gnljivimi besedami pomen današnjega dne in trojni jubilej letošnjega leta; pravi pomen krščanske šole slišali smo iz ust svojega ljubljene- ga, najslavnejšega govornika; zlasti smo občudovali knezovo natanko, jasno in odločno označbo pravega učiteljskega poklica in delovanja krščanskega učitelja in učiteljice. V procesiji smo se podali v novo učiteljsko, kjer je Nj. eks. blagoslovil jubilejno hišo in križe, ki so namenjeni razredom. Nato so nastopile gojenke slavnega zavoda in pele točno in lepo slovenske in nemške pesmi, nadalje ste igrali dve gospodični na glasovirju in harmoniju. Najbolj pa nam je ugajala gospa Helena Go- ričar, ki je govorila slovenski slavnostni govor, ka- terega je sestavil gospod župnik Zemljč. Občudo- vali smo njen zvok glasek in naravnost umetno de- klamacijo. Zela je za svoje odklovanje burno odo- bravanje. Ravno tako se je odlikovala gđe. Roš- ker, ki je govorila nemški govor, katerega je se- stavil znani mojster v takih zadevah dr. A. Med- ved. Veliki vtis je naredil na občinstvo govor nam. svetnika grofa Attemsa, ki je pozdravljaj predstoj- ništvo šolskih sester kot zastopnik zadržanega dež- narnestnika. Grof Attemis je povsod simpatična ose- ba, ker je zares kavalir in pravični zastopnik po- litičnega urada. V dovršenem govoru je opisoval velikansko delo šolskih sester, njih požrtvovalnost in spretno delovanje na šolskem polju. Zeli zavodu obilo sreče, da bi se še zanaprej razvijal v blagor in procvit spodnještajerskega ljudstva. V imenu č. šolskih sester se je zahvalil Nj. eks. še vsem go- stom za častno udeležbo te lepe slavnosti. Tako smo otvorili važno šolo svojim mladencam! Bog blagoslovi početo delo!

m **G. dr. Ivan Turšič** se je naselil kot zdrav- nik v Mariboru, Domgasse 5. Vsled njegove velike strokovne izobrazbe ga najtopleje priporočamo.

m **Mariborsko** državno pravdnštvo je dalo dosedaj aretirati osem nemških turnarjev, katere je obdolžilo, da so se udeležili napada na slovenske hiše v noči od 19. na 20. septembra.

m **Kaj je Nemcem vse dovoljeno!** Nemci bo- kotirajo v Mariboru slovenske obrtnike in trgovce; zlasti se hočejo znesti nad Robičevo gostilno v Lembahu. V Ljubljani smejo javno bojkotirati celo vojaški slovenske prodajalne, nič se jim ne stori. Ker smo mi zadnjič na več straneh priporočali svoje trgovce, smo bili zaplenjeni. Kaj ne, to je vse enakopravnost?

m **Velespoštovani gospod državni pravdnik!** Če slovenski listi pišejo o svojih slovenskih trgovcih in jih priporočajo, kar je dovoljeno povsod, takoj za- plenite list in ne pripustite priporočil za slovensko trgovstvo. Vprašamo velespoštovanega drž. pravdnika, kje je bil tedaj, da ni storil svoje dolžnosti, ko je Marburger Zeitung v št. 104. izrečno pisala med ptujskimi novicami to-le: „Deutscher gedanke, daß du ein Deutscher bist! Wir haben schon oft die Lauheit einzelner Deutscher besprochen. Heute müs- sen wir neuerlich darauf verweisen und sagen: es darf nicht so wie bisher weiter gehen. Auch die Frauen müssen, besonders beim Einkauf, darauf be- dacht sein, wo sie ihren Bedarf decken. Leider müs- sen wir zusehen, wie eine Frau, Angehörige einer hiesigen deutschen Ortsgruppe und weiters die Gat- tin eines deutschen Vereinsamterführers, beim win- dischen Spezereihändler Sencar ihre Einkäufe macht. Auch mehrere deutsche Familien, machen sich solcher Schritte schuldig. Es ist Zeit, daß dies anders wer- de! — Slovensko ljudstvo, da razumeš do cela ta dopis, in uvidiš dvojno mero drž. pravdnika, preve- demo ta dopis doslovno: Nemec, pomisli, da si Ne- mec! Pogosto smo že govorili o mlačnosti nekaterih Nemcev. Danes moremo zopet na to pokazati in reči: tako kakor doslej, ne sme več iti dalje. Tudi žen- ske morajo pri nakupovanju na to misliti, kje kupu- jejo. Zal moramo gledati, kako kupuje neka gospa, ki je pri eni tukajšnjih nemških skupin in žena nem- škega voditelja društvenih uradov, pri slovenskem trgovcu Sencarju. Tudi več nemških družin dela ta- ko. Čas je, da bo to drugače! — V tem dopisu torej izrečno izraža urednik bojkot nad slovenskim trgov- cem Sencarjem, in državno pravdnštvo dopisa ni zaplenilo! Slovenske liste zapleni oblast dan na dan, če le količkaj delajo reklamo za slovenske trgovce! Taka dvojna mera mora vzbujati nezaupanje! O tem se spregovorimo na merodajnem mestu.

m Slovenski tečaj za Nemce v Mariboru. Da si bodo Nemci lažje služili kruh med Slovenci, se bo vršil v Mariboru slovenski tečaj. Torej tudi Nemci se bodo učili tišji zaničevanju in dišarski jezik, s katerim vendar ne pridejo dalje po svojem izreku, kakor do hišnega praga. Ali ni potem to nepotrebno?

m Največja tlake! V trgovini s semeni v Mariboru, izpostavljena je na ogled veličanska tlake, ki tehtajo 93 kilogramov. Zrasla je na posestvu gospoda Brudermana v Kamnici pri Mariboru. Ta veličanski sad se vidi vsak dan pred trgovino ter se bode od tega tudi seme prodajalo.

m Ruška kočja se bo z majo veselico zatvorila dne 11. oktobra, t. j. prihodnjo nedeljo. Vle. gospod dr. F. Kovačič je toli prijazen, da bo istega dne v cerkvi sv. Aneha opravil službo božjo. Prijatelji planin! Pridite v velikem številu, da se poslovite od prelepe božje narave, kateri je — vsaj na planinah — že začela zastajati kri.

m Sv. Križ pri Mariboru. Cesarska jubilejna slavnost, katero je priredilo naše bratno društvo dne 27. septembra pri Sv. Urbanu nad Mariborom, je izpadla v splošno začujočnost tako prirediteljev kakor mnogostevnih obiskovalcev. Okrog 300 ljudi se je zbralo ta dan na prijaznem griču sv. Urbana. Že na predvečer je lep kraj v začudnih črkah presv. jubilarja daleč na okrog označeval širnemu svetu, da je bodoči dan odločen cesarski slavnosti. Točno ob 3. uri popoldne pozdravi predsednik bralnega društva Jakob Pajtlar v gladko tekoči in navdušeni besedi, kakor je iz ust preprostega kmeta nismo pričakovali, vse došle goste. Prav ljuba je bila deklamacija deklice Filomene Hauptman „Cesarjeva šestdesetletnica.“ Popolnoma očarale pa so navzoče poslušalce mile narodne pesmi pevskega zbora Katoliškega delavskega društva iz Maribora pod vodstvom preč. gosp. Markošeka. Tudi pesmi moškega kvarteta so žele občno priznanje. Z napeto pozornostjo pa je sledilo navzoče občinstvo nastopu naših mladeničev v igri „Krčmar pri zvitem rogu“, ki je vzbudila mnogo smeha in veselja. Pač jim ni bilo poznati, da so bili prvič na gledališkem odru. Mladeniči, le tako naprej, privedite nam večkrat tako izborna zabavo! Mogoče se potem tudi naša dekleta enkrat osmelijo pokazati se na odru s kako igro. Do vrhunca pa je prikipelo splošno navdušenje po dovršenem slavnostnem govoru preč. gospoda kajkana iz Jarenine Evalda Vračko, ki nam je z njemu znano spretnostjo naslikal vzvišene lastnosti presviti. cesarja. Posebna zasluga, da je cela prireditelj tako krasno uspešna, pa gre našemu gospodu župniku, ki se ni ustrašil nobenega truda in nobenih žrtv. Sploh pa čuti odbor bralnega društva prijetno dolžnost, da tem potom izreče vsam, ki so kakorkoli kaj pripomogli k tej tako lepi slavnosti, najiskrenejšo zahvalo. Gotovo bo ostala vsem udeležencem v trajnem spominu.

m St. Ilja v Slov. goricah. Na naši pošti se je uvedlo vsakodnevno dostavljanje poštnih pošiljatev v vse naše občine. Zato imamo sedaj tri poštna sele. Značilno pri tem pa je to, da je poštna uprava sedaj ugodila tej želji, ko je toliko Svabov tukaj, a poprej pa je vedno trdovratno odklonila vsako tozadevno vlogo. — Naši priseljenci se neki silno bojijo za svojo kobačo, da bi jo Slovenci porušili; vedno imajo v Südmarkhofu nočno stražo — obstoječo iz nočnih krokarjev, ki so pa včasih sila po slovensko nabarvani. Pa tudi asistenta jim je od gotove strani vedno sigurna. — Südmarka in Schulverein razvijata vedno hujšo in drzejšo akcijo v ponemčenje St. Ilja. Že več sto tisoč kron je žrtvoval nemški narod samo za naš kraj. In ta povodenj gre vedno naprej in naprej! In mi smo brez sredstev tu, da bi se zamogli v bran postaviti. Le izobraževalno delo bi nas še rešilo. A bratno društvo naše je brez strehe. Nismo svojega zbirališča. Ali bi misel „Društvene doma“ bila neizvedljiva? Ali ves slovenski narod ne bi žrtvoval nekaj tisoč kron za hudo stiskane obmejne brate? Če ima sploh kdo kaj srca za nas, če je komur mar, da bi bil obstanek slovenstva na tej važni postojanki mogoč, naj se spomni z blagim srcem na nas in naj nam nakloni svojo pomoč! Kmetijski bratno društvo mora dobiti svoj „dom“. Še pozni rodovi nam bodo hvaležni za to! Zapišamo se, da nas vsi Slovenci, brez razlike podpirajo v tej akciji. Na pomoč obmejnim bratom!

m Sv. Duh na Ostrem vrhu. Hvala Bogu! To je zdatna pomoč v veliki potrebi! Dne 27. septembra t. l. se je slovesno otvoril in blagoslovil vodovod, ki odselej oskrbuje naš Oster vrh z dobro pitno vodo. Tako se je izpolnil davni, dobro izdani načrt bivšega našega župnika F. S. Šegula. Da se je pa delo tako srečno izvršilo, gre vsa čast in hvaležnost našemu nadučitelju g. Alojziju Majcen, ki si je s tem postavil trajen spomenik med hvaležnimi svojimi soobčani. Bog ga živi, in vse take učitelje, ki so prijatelji našega ljudstva!

m V Cvetkovicah je umrl dne 4. t. m. Anton Ozmeč, 71 let star, bivši občinski predstojnik, večkratni občinski svetovalec in 40 let nepretrgano občinski odbornik. Ranjki je bil katoliško naroden mož. N. v. m. p.!

m Slov. Bistrica. Zdaj imamo nov krasen Narodni dom. Vsi se ga veselimo, le Nemci in pa Italijani, ki se je dal vpisati na novi nemški šoli, da se uči nemščine, se jezita in penita. Poldrugo

leto že stoji zidovje Narodnega doma in Versolatti je izrekel sodbo: Narodni dom se ni suh, zidovje še mokro, torej se še gostilna ne sme otvoriti. Slovenci bi vsi zboleli, če bi hodili v tako nezdravo gostilno! Kako radi nas imajo! V zadnjem trenutku je vendar župan Stieger pokazal, da so se nekateri občinski očetje v Slov. Bistrici, ki znajo nekaj misliti. Ko jih je klical, jih je vsaj en par zaklical svoj mogočen nemški Hier! Ko bi še eden bil rekel in zapil: Ecco, ol pa bi mi ne imeli nobenih sitnob. Očka Stieger so vendar „deutsch“ ol pet do glave, pa Wiesthaler in Versolatti sta še pa hujše „deutsch“, tako da so očka Stieger rekli: To je pa prehud nemški poper; tega moj nos več ne prenaša! In šli so in odpovedali so se in izstopili iz okrajnega zastopa. Torej še Stieger je premo „deu.“ Versolatti in Wiesthaler morata imeti nemške duše prve vrste! Očka Stieger pa zdaj, ko so jih nemški listi malo pokrtali, premišlujejo, da ima dandanašnji vrednost le blago prve vrste! Tako plačuje nemški Mihei! Očka Stieger se pomagali Versolattiju na zlatega konja, notarju Wiesthalerju pa do dobre službe, sam pa se mora umikati.

m Za dijaško kuhinjo v Mariboru so od 1. julija sem darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: Okrajna posojilnica v Ormožu 40 K; Schreiner, ravnatelj 30 K; Trstenjak, vojaški kurat 2 K; Dr. Stogenšek, prof. 2 K; Pišek, poslanec 10 K; Dr. Korošec, poslanec 10 K; bogoslovci mariborski 37 K; Polanec Franc, Stanovski 2 K; neimenovan za kruh sv. Antona (Ivanjkovi) 3 K 95 v; konkurenti 28 K; Čede, župnik 10 K; Čizek, dekan 10 K; Močnik, kaplan 6 K; mohorjani v Pramu 10 K; Okrajna hranilnica Slovenjgradec 70 K; okrajni odbor Šmarje 60 K; Gomišak Gerta 5 K. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stoteri Bog plačil! Prosimo prav prično še nadaljajo pomoči, kajti stotilo ubogih dijakov je veliko, blagajna dijaške kuhinje pa je izpraznjena.

Ptujski okraj.

p Zopet demonstracije v Ptuj. Človek bi ne verjel, a res pa je: Dasiravno so se Ornig in njegovi pomagači v nedeljo dne 27. septembra, s svojo in gornještajersko policijo nesmrtno blamirali, pred celim poštenim svetom, ko so v tako nepopisnem strahu pričakovali slovenskih čet, ki so šle v njih razburjeni fantaziji proti Ptuj, potem pa ni bilo ne žive duše, a glejte, kaj se je na Ptuj v soboto, dne 3. oktobra, zopet zgodilo: Komaj nastopi mrak, se usuje vse polno gornještajerskih žandarjev po ulicah. Vse prebivalstvo je v trenutku zginito za zaklenjenimi vrati, kajti reklo se je: Danes pa bodo Slovenci res prišli! Ubogi Ornig, tvoje blamaze še ni dovolj, sedaj si pokazal tudi svojo slabo in nemirno vest. Resnica je, katere ne stremi s sveta noben državni pravnik, da se ptujskim Nemcem tresejo hlačice, da kar vse šklopota. — In takoj po osmi uri zvečer se zgodi znana nemška ptujska fakinaža; ob vsakem voglu, na vseh klopeh po mestu so se nastavili znani junaki, ki so čisto po tolovajsko živžgali in dajali neprestano znamenja. Po Gosposki ulici in na Glavnem trgu si slišal: „Wacht am Rhein“; velik zbor nemških komičev in drugih se postavi blizu poslopja „Okrajnega zastopa“, kjer so stanovali došli orožniki, ter zapoje, najbrže žandarjem v čast, buršovski: „Wir Deutsche, wir fürchten ja niemand...“

p Pozor! V ptujski okolici širi nek nemškutar slov. biblije (Sv. pismo), katere je izdala znana internacionalna družba za sv. pismo v protestantskem duhu. Svarimo slovenske okoličane, da ne sprejemajo tega lutrovskega blaga, ki s njim ponuja zastoj!

p Ptujski nemški trgovci so v velikih skrbih, da jih Slovenci ne marajo več. „Ce nas pretepate“, je rekel nek kmetič, „zakaj bi vam hodili na pot?“

p Ptuj. Ko so štirje nemški junaki bili v ponečaljek zjutraj na policiji pod ključem, so tako močno razsajali in kričali, da se je daleč naokoli slišalo, in se je zbralo veliko ljudi, ki so slišali sledeče čedne reči: „Ti prokleti Ornig, sedaj si nas zaprl, ko smo za tebe delali; bomo ti že pokazali. Pa seveda, ti si sin slovenske matere, mi pa smo Nemci.“ Na povelje ptujskega glavarja jih je policija takoj izročila sodnji. Kakor se je že poročalo, so ptujski mestni očetje v posebni seji takoj izrekli ogorčenje nad tem pobalinstvom in so sklenili poplačati vse stroške. A kako ptujski Nemci res obsojajo tolovajstvo na Slovence dne 27. septembra, se jasno vidi iz tega, da prihaja po večerih velika truma nemških „gospodov“ in tudi več dam, ki pred sodnijo, kjer so ptičji shranjeni, prepevajo čedno „Wacht am Rhein“! Res čedne razmere!

p Ptujski Stajerc je zagazl s svojim nečuvnimi napadi na Slovence v tako blato, da se bo t. žko izkopal. Iz tega, kako je pisal o dogodkih v Ptuj, Mariboru in Celju, potem pa o Ljubljani, je vsak Slovenec izprevidel, kakšne namere zasleduje ta list. Vsak Slovenec brez izjeme mora tako podlo pisanje odločno obsojati. Zato pa proč s takim listom, ki nas Slovence samo napada, hasne pa nič. Ne občajmo z ljudmi in hišami, ki imajo ptujskega Stajerca!

p Ptuj. Dne 26. septembra se je dal v Mariboru po lutrovske poročiti neki Karl Saria, vodja nekega podjetja v Ptuj. Kdo je ta Saria in pri kom je vodja?

p Ptuj. Naš poslanec hofrat Ploj se po Stajercu in po nemških listih opravičuje z raznimi popravki. Če mu je tako na tem ležeče, kaj Nemci in nemškutarji o njem mislijo, pa se naj z njimi zbrat. Nemci nas tepejo, Ploj pa se jim s popravki dobrija! Tako postopanje vzbuja splošno ogorčenje!

p Na Vurbergu je gospod Josef Zupanc, deželni vinarski inštruktor za ptujski okraj, predaval preteklo nedeljo o pravilnem napravljanju jabočnika in o pokončevanju raznih sadnih škodljivcev zdaj jeseni. Na to sta od izobraževalnega društva vzela slovo predsednik in tajnik, ker ota odideta k vojakom. Pri kupci rujnega vina se je potem vse fante-vojake navduševalo, da naj pri vojaki ostanejo zvesti veri, domu in cesarju ter naj se srečno povrnejo po preteklih letih nazaj domov.

p Občinski urad Zavrč nam pošilja sedeči dopis: Vaš cenjeni list je pred kratkim objavil, da je v Turskem vrhu in okolici bila toča. Temu nasproti blagovolite v Vašem cenjenem listu razglasiti, da v spodnjih Haložah pričenši od Sv. Barbare do meje ni bilo nikakoršne toče. Grozdje je popolnoma zdravo in pridelek bode precej obilen in zelo dober. Če kdo hoče kupiti pristnega Turčana na licu mesta in ne od vinskih švindlerjev na Hrvaškem, ki iz vseh krajev sveta pokupijo vina in ga potem kot Zavrčana oddajajo — naj se informira v Zavrču, v kraju. Tu se vsakemu radovoljno brezplačno dajo pojasnila. Za objavo teh vrstic se vam naprej zahvaljujem. Občinski urad Zavrč, dne 29. septembra 1908. Župan: Tomaž Murkovič.

p Zavrč. Trgatev v spodnjih Haložah se je ta teden pričela. Kapljica bode izvrstna in obilna. Cena ni sicer najboljša — a pri vsem tem bode ljudstvo še lepe denarje zanj dobilo. Vabimo gospe gostilničarje in sicer naše slovenske, da pogledu: „Svoji k svojim“ zahajajo edino le k slovenskemu kmetu ter kupijo našo izvrstno roko na licu mesta. Varujejo naj se vinotrozev, posebno onih hrvaških ob stajerski meji, ker oni kupujejo ogrsko in drugo blago, zvoziijo po noči v kleti in potem za naše blago kot „Zavrčana“ prodajajo. Torej gostilničarji, pozor!

p C. kr. poštna nabiralnica začela je ob enem 1. oktobra t. l. poslovati pri Sv. Roku ob Sotli in pri Sv. Florijanu pod Bočem. Pri Sv. Roku je poslovođa trgovec Alojz Mordej, pri Sv. Florijanu pa gostilničar g. Fr. Vizovišek.

p Dijaška kuhinja v Ptuj. Občni zbor tega društva bo v soboto, 10. vinotoka zvečer ob 8 v Narodnem domu v Ptuj. Dnevni red: Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. Poročilo tajnikovo in blaginjsko o minulem školskem letu. Volitev novega odbora. Služajnosti. Ker je to društvo važno za slovenske srednješolce v Ptuj, vabijo se k zborovanju vsi prijatelji naše učne mladosti.

Ljutomerski okraj.

l Ljutomer. Tu imamo res krasno vreme za gorice. Boljšega bi si ne mogli želeli. Grozdje dan za dnevom pridobiva na sladkorju. Škoda, da se nekaterim tako silno mudi za brega! Ta teden so nekateri že začeli. Gromenje topičev naznanja radost vinogradnikov. Saj pa smo tudi lahko veseli nad tako zlahtno kapljico! Že sedaj ima mošt v malo boljnih legah do 22 stopinj povprek. Največ skrbi nam dela pomanjkanje posode. Silno draga je in še težko jo je dobiti! Vse prijatelje Ljutomeržana vabimo, da se pravočasno zanj pobrigajo.

l Ljutomer. Da bodo tudi naši Ljutomeržani ložje uvaževali geslo „Svoji k svojim“, priobčujemo tukaj imena naših trgovcev in obrtnikov. Ti so: trgovci: Seršen, Vršič, Herzog, Schneider; gostilničar: Seršen, Vanpotič, Kukovec; krojača: Vučko, Jelovšek; mizar in lesotrozev: Velnar; urar: Cagman; sedlar: Karba; klobučar: Rožek; čevljar: Vrabec, Ozmeč; vrvar: Babnik; brijač: Veseleč; ključavničarja: Kovačič, Ludvik; založba sveč: Vršič; vinotrozev: Seršen (Sever na drobno); klepar: Rižnar; paromlin in pekarija: Kukovec; sodar: Golob; zaloga slatine in premoga: Vršič; zaloga steklarske robe: Volovec; kamnosek: Golobič; slikar: Horvat; prodaja železa: Lenz. Ako bi bil kdo pomotoma izpuščen, naj se nam javi!

l Sv. Jurij na Ščavnici. V nedeljo se vrši pri Sv. Juriju na Ščavnici mladeniški shod po temle redu: Ob 10. uri pridiga za mladenice, govori č. g. dr. Hohnjce iz Maribora. Nato slovesna sv. maša, katero daruje vle. gospod župnik Kunc. oboje pri Sv. Duhu na Stari gori. Popoldne ob 1. uri zborovanje v prostorih bralnega društva: 1. Pzdrav. Mladenč domače župije. 2. Slavnostni govori. 3. Govori mladeničev iz raznih krajev. Pri zborovanju nastopi domači pevski zbor. Ob 3. uri popoldne slovesne litanje z blagoslovom in sklepna beseda v cerkvi. Ob 4. uri pa se uprizoni igra: Očetovo maščevanje. Za pouk in zabavo je dobro preskrbljeno, vi, fantje, pa skrbite za obilno udeležbo.

Konjiški okraj.

k Brinjevagora. Tu se boče v nedeljo, dne 18. oktobra vrši mladeniški shod. Kdor je dozdaj do novico zvedel, vsakdo se je iste razveselil. Ob poljedenašti uri se bo v romarski cerkvi začelo sveto opravilo. Po službi boji se bo v bližnjem poslopju vršilo zborovanje. Na shod v cerkvi in zunaj iste so prijazno povabljeni vsi moški gospodarji in mladeniči.

k Dražavas pri Konjicah. V nedeljo dne 4. t. m. sešli so se tudi v Dražavasi kmetje in kmečki fantje v precejšnjem številu k shodu in zborovanju po par. 2, da se pogovorijo, kako treba obravnavati s takimi ljudmi, katerim sicer dišijo in teknejo naši denarji, ki nas pa pri vsaki drugi priliki le zasmehujejo in celo dejanski napadajo. Koncem blizu dve uri trajajočega zborovanja sprejele so se resolucije, kakor jih je bil sestavil kmetiški zaupni shod v nedeljo poprej, ter smo si drug drugemu obljubili in se zavezali, držati se strogo gesla „Svoji k svojim.“

k Pred svetim Jakobom se je me-ea julija t. l. izgubil 1 vol pod jezera na Falski planini. Lastnik, Janez Hren, p. d. Završan, posestnik pri Sv. Križevcih, je pripravljen dati primerno nagrado tistemu, ki ga najde.

Celjski okraj.

c Celje. Ob 25letnici službovanja kot organista gosp. Karola Bervar, vodja org. šole v Celju, so mu za spomin iz udanosti in hvaležnosti darovali učenci org. šole novo izdan „graduale“, ter mu zapeli podoknico dne 30. septembra t. l. pod vodstvom prireditelja, org. učenca Janeza Slaček, kateri je imel govor v imenu vseh učencev, koji so mu hvaležni za vse lepe nauke in mu želijo še mnogo srečnih let doživeti!

c Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju ni več na Glavnem trgu, ampak v hotelu „Pri belem volu“ (Tersche) v Graški ulici št. 9 v prvem nadstropju. Napisne table na zidu še zdaj ni, ker so prvo razbili nemški razgrajaci v noči 20. septembra. Novi slovenski hotel pa vsak lahko najde, in v hotelu je dovolj napisov, ki kažejo vhod v posojilnico. Glej inserat na predzadnji strani.

c Hotel „Pri belem volu“ je večkrat lepo poln gostov, da se obiskovalci zdi, da je v dunajski rotovski kleti.

c Poskušen samomor v Celju. Trgovski pomočnik Roje pri Ferjenu se je 6. t. m. nameraval ustreliti, pa ni dobro zadel. Prepeljali so ga v bolnišnico. Vzrok poskušene samomora, pravijo, je bolezen.

c Celje. Župan dr. Jabornegg je vsled tega odložil župansko čast, ker je ob zadnjih izgrelih (dne 20. septembra t. l., ko je vojaštvo razgrajalo in opustošujočo tolpo izpred Narodnega doma razgnalo, bil sam župan Jabornegg od nemških fakinov tepen, ki so divje kričali: „Abzug Bürgermeister!“ (Proč z županom!)

c Celje. Da so nemški pobalini za časa demonstracij v Celju tudi pristne Nemce natepli, sta se dva slučaja. Gospod baron Lenkh se je s svojim sinom, ki je doktor juris, pripeljal z vlakom ob tri četrti na 7. uri zvečer. Niti pojma ni imel, kaj da se pred kolodvorom godi, gre mirno, nič hudega slutiti. skozi množico, kar naenkrat ju začne podivjancati tako s palicami pretepati, da sta s s krvavima glavama komaj rešila v hotel „Stadt Wien“. Baronu so morali rano na glavi šivati, cela obleka je bila s krvjo polna; na roki je imel otekline, veliko kakor pest. Kakšen pojem je pač moral dobiti gospod baron Lenkh o nemški „kulturi“! Nek nemški železničar se je pripeljal v Celje k pogrebu nekega sorodnika in tudi njega so nabili, tako da ga je moral železniški zdravnik obvezati. Skozi razgrajajočo druhal je nato mogel priti le na ta način, da je nesel rakev, ki jo je s seboj pripeljal.

c V Celju je bilo več demonstrantov, ki so dne 20. septembra napadali slovenske hiše, aretiranih.

c V Pečovniku pri Celju je padel posestnik Makso Catar pri klatenju orehov raz drevo ter se ubil.

c Savinjska dolina. Naši liberalci so kakor z rudnim dežnikom razdražen puran, kadar vidijo kaj liberalizmu nasprotnega. Posebno znaka Zveze slovenskih mladeničev ne morejo trpeti, ker pri pogledu na ta znak in osebo, ki ga nosi, baje lahko liberalcu kri zavre, ali pa jo čisto skopi. V enaki nevarnosti bila sta dne 28. septembra dva tukajšnja trgovska pomočnika. Prišel je namreč v trgovino kmečki mladenič s slovenskim znakom na prsih, kar je ta gospodeka silno razburilo, tako da skoraj nista vedela prave cene za blago, in ko bi ne bila dala duška svoji jezi z navadnimi, po liberalnem receptu nabranimi psovskami in zbadljivimi besedami, bi bilo to gotovo škodovalo njenemu pristnemu liberalnemu zdravju. Ko pišem te vrstice, prišlo mi je na misel vprašanje: zakaj se tako malo uvaža geslo: „Svoji k svojim.“ Po mojih mislih je temu veliko krivo t. ker so po mnogih slovenskih trgovinah nastavljeni liberalni pomočniki, ki izvajajo drugače misleče Slovence, ki prihajajo k njim v trgovino. Zato naj bi slovenski trgovci skrbeli, da imajo pridne slovenske pomočnike. Slovenstvu in krščanskemu mišljenju sovražne pa naj se posvari, in kateri se ustavlja, proč z njimi! Sicer se bomo ogibali trgovin, v katerih se žali naše versko naziranje in politično mišljenje. Mi vzdržujemo trgovce in ne oni nas!

c Trgovci Savinjske in Šaleške doline imeli so v nedeljo 4. oktobra množični protestni shod zaradi nezastidnih, brutalnih napadov na Slovence v Ptuj, Maribor, Celju itd., kjer so se žalile naše narodne dame in sploh slovenski narodni čut. Storili so se velevažni sklepi, ki se obširno obelodani, da javnost izve, da se narodno trgovstvo in obrtništvo zaveda svoje narodne dolžnosti. Pozivljajo se vsi trgovci vseh pokrajin ostalega slovenskega štajerja k sličnim sestankom, da si tam izvolijo ožje odbore, ki

potem po medsebojnem sporazumljenju omogočijo skupni zbor vseh slovenskih štajerskih trgovcev.

c Sv. Ema. Mladeniški sestanek, ki se je vršil 4. t. m. pri Sv. Emi, se je kaj lepo izvršil. Predsednik mladeniške zveze, France Ogrizek, prijazno pozdravi vse navzoče fante Mladeniške zveze. Nato povzame besedo vneti mladenič od Sv. Vida pri Sv. Emi Anderlič, ki opisuje dogodke v Ptuj. Ignac Šmonc od Sv. Eme deklamira krasno pesem o pepelnici noči. Nato razloži še jurist Ogrizek pomen te lepe pesmi. Mladenič Strašek iz Podčetrka govori o osnovi Mladeniške zveze in poziva navzoče, naj skrbijo, da bo štajerc izgnani iz šentemske fars.

c Teharje. Naše slovensko katoliško politično društvo je zadnjo nedeljo priredilo v dvorani v kaplaniji zanimiv poudčen shod, katerega se je udeležilo lepo število Teharčanov in Teharčank. Potovalec učitelj Gorican je poljudno razložil vse potrebno za pravilno ravnanje z novim vinom, pa tudi z viniko posodo in odgovoril na razna vprašanja zborovalcev. Povdarjal je, da so letos mnogi prerano začeli s trgatvijo, ko krasno vreme tako izborna streže grozdju. Župnik Gomisek je govoril o velikem pomenu izobrazbe. Plemeniti Teharčani naj skrbimo, da bomo res plemeniti tudi v življenju, mišljenju in delovanju. Zvestoba veri in narodu dela človeka plemenitega. Da bomo to zvestobo res ohranili in kazali v dejanju, se moramo pridno izobraževati s čitanjem dobrih knjig in časnikov. Govornik pojasni s kaj lepimi vzgledi, kako je izobrazba potrebna možem in ženam, mladeničem in mladenkam. Ako bomo imeli vsi Slovenci potrebno izobrazbo, bomo v resnici ljubili svoj narod in svojo domovino, in branili neustrašno naše svetinje, in nemogoče bodo v bodoče znane surovosti v Ptuj, v Maribor in v Celju od strani onih, ki jih živimo Slovenci. Nedolžna mučenška kri, ki je 20. septembra tekla v Ljubljani, mora biti maščevana po vsem Slovenskem s tem, da mi Slovenci niti vinarja ne damo več zaslužiti našim nehvaležnim Nemcem in nemškutarjem po mestih in trgih. Tako pa se bode slovenska zemlja v kratkem času očistila grdi odpadnikov. Slovenci k Slovincem! Svoji k svojim! Tega gesla se moramo odsej poprijeti Slovenci vseh strank z železno doslednostjo in naša gospodarka osamosvojitve se nam mora posrečiti. Govornika navdušene besede smo poslušali z največjo pozornostjo. Kar nam je priporočal, bomo tudi izvršili. Naše društvo pa še nam naj večkrat priredi tak zares poudčen in zanimiv shod.

c Zalec. Delniški pivovarji se svetuje, da svoj nemški nadpis takoj mirnim potom odstrani, ki izvira še iz prejšnjih časov in je vsled brezbriznosti Žalčanov še vedno priča, da še ni vse zlato, kar se svetli. Časi zasplosti so minili po umoru naših mučenikov dne 20. septembra, ki naj bo zgodovinsko velepomembni dan narodovega preporoda.

c V St. Pavlu pri Preboldu se tuji nemščini kaj dobro godi, na vseh koncih ti zveni nemška govornica v uho, posebno pa v trgovinah, kjer se ovija vse v Neue Freie Presse. Potem se ne čudimo, da je tam, kjer je že od nekdaj torišče naprednjaštva, ubogi Slovenski Gospodar predmet zaničevanja in sramotjenja, češ: Ta Gospodarček, to je naš najhujši nasprotnik! Kaj čemo, saj vemo, da veje glavna sapa iz Zaleca. Zato se tudi vžigalice S. K. S. Z. v korist obmejnim Slovincem niso našle potu k nam. Če bo šlo tako naprej, bomo se daleč prišli!

c Sv. Lenart nad Laskim. Naše ljudstvo je vso vneto za Marijo, sv. očeta in za presvitlega cesarja. Vdeležili smo se v velikem številu jubilejne procesije laške dekanije v Petrovce v prekrasno Savinjsko dolino, kjer se nam je v ganljivem cerkvenem govoru razložil trojni jubilej — Marije Lurške, sv. očeta in presvitlega cesarja. Pa to nam še ni bilo dovolj, hoteli smo še bolj pokazati, kako kipijo naša srca za dobro stvar. Gospod nadučitelj Planer je združil vse vojaške šentlenarske fars in je tako sestavil velik veteranski regiment, kateremu je načeloval in zapovedoval. Videlo se je, kako ponosno je vsak kazal, da je cesarja služil; spomin na vojaške dni je vzbudil tudi stare kosti; da so se starčki čutili mladeniče, ki so ravno opasali bridko sfoljico in djali na ramo nabito puško. Imeli smo veliko vojaško parado, kateri je sledila predstava: Slep ljubezen — v šoli. Neumorno delujoče mlade moči, gospod Karol Planer in njegov šaljivi brat Bertl sta se potrudila, da izučita iz šolskih otrok dobre gledališke predstavljatelje, ki so izborno igrali in zbudili mnogo smeha. Zraven pa je igrala in prostem času laška godba vesele komade. Sklenil pa je g. učitelj Karol Planer dan z resnim in vznesenim govorom na trojni jubilej: naj današnja obilna udeležba in navdušena srca jasno kažejo naša čustva za tiste tri, ki so voditelji naše častne in večne sreče na zemlji: Marija, sv. oče in presv. cesar.

c Rečica. Dne 18. t. m. se vrši ustanovni shod toli potrebnega slovenskega katoliškega izobraževalnega društva, ki bo imelo svoje prostore v hiši gospoda Antona Turnška star. Sosedna bratska društva vabimo že naprej, naj nam dajo z obilnim odzivom obilo poguma in požrtvovalnosti.

c Gornjigrad. Naši liberalci so res pomilovalna vredni. Trpinči jih strašna srednjeveška inkvizicija, katero izvršuje grozoviti triumvirat, vsak dan pohrusta tega ali pa onega. Saj že več misliti ne morejo pametno. Zda trdijo, da je sodnik Grebenc

pravi krvook, v drugem stavku pa pravijo, da bo kmalu svetnik, ker ima najtesnejšo zvezo z dekanom in kaplanom. Potemtakem bi nek nadučitelj že zdavnaj moral biti svetnik, ker je tako pridno hodil po savinjskih farovžih in roma rajši v kapelo na Ojstrico, ker mu je doma cerkev preblizu, da bi se je ob nedeljah poslužil. — Vas, vrli kmetje, ki ste na oži denar pri „Kmečki hranilnici in posojilnici“, zmerjajo gornjegrajski liberalci za največje neumneže; dokler ste imeli pri liberalni posojilnici denar, in so se liberalci mastili od vaših žuljev, ste bili pametni. To je liberalna hvaležnost!

c Gornjigrad. Kdo si upa trditi, da pooblaščenec gornjegrajske liberalne posojilnice vraga zemljeknjižne prošnje in predloge brezplačno? Kdo pa v slučaju, da sodnija zavrne zemljeknjižno prošnjo, plača stroške, ali stranka, ali morda notar sam? Kdor pa hoče vedeti, koliko zasluži notar pri posojilnici, in ali dela zaslonj, naj si ogleda dotične uloge in pa notarjev ekspenzar.

c Gornjigrad. Zopet se odlikuje Domovina v številki 101 od dne 25. septembra 1908 po skrajnih lažeh, kar piše iz Gornjegrađa. Da se nesramnost dopisnika tega lista, katerega naj bo neskončno sram, da take lažnjive dopise sprejema, spozna, naj bo le nekaj v odgovor. Piše: Gornjigrad je v znamenju odhodnic. Zaporedoma so nas morali zapustiti sodni pristav Zdolšek, sodni sluga Sivka, davčni sluga Kosel in orožniški stražmojster Pernat. Piše nadalje, da so vsi ti navedeni žrtve gornjegrajske strahovlade, ki jo je sklenil dični triumvirat itd. Vsem Gornjegrađanom je vendar znano, da sta pristav Zdolšek in sluga Sivka sama že opetovano prosila za premeščenje in slednjič sta bila tudi uslišana. Le dopisnik Domovine tega ne ve, ali pa vedoma laže. Ako vas pa zanima premeščenje Kosla in Parnata, le vprašajte jih, vam bosta že odgovorila. Bili ste razpisani službi davčnega kontrolorja in davčnega sluga na Vranskem, oba bi bila rada tja prišla, toda boječ se, da ne bi prišla zopet pri istem uradu skupaj, sta oba opustila kompetenco. Kaj pa porečeta gg. pristav Zdolšek in sluga Sivka na ta lažnjivi dopis? Kaj sta pa ta dva pregrešila, da sta morala iti iz Gornjegrađa? Ali se ta dva gospoda ne bosta ganila? Kako se pa strinja vaša trditev, da gospoda Zdolšek in Kocbek nista imela pri snovanju pašne zadruge, katera je seveda razpadla, nobenega političnega namena in da je bilo to društvo brez političnega značaja, sedaj si pa dopisnik in tovariši sami dajo zausnico, ko trdijo, da zapade vsak količjak zavedni pristaš tej strahovladi. O joj, kje je vaša doslednost! Pojdite se polit s svojimi članki, vi sami sebi ne verjamete, in sami sebe smešite! Preklicati ste morali laž zoper kaplana Berka. Zakaj pa pišate take laži? Ali nimate boljšega posla, kakor pisati laži, pa jih zopet preklicati?

c Gornjigrad. K. bralno in izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 25. oktobra po večernih velikih veselico v župnijskih prostorih. Igrala se bo ganljiva in prekrasna igra: „Dve materi“, poleg pesmi in sviral bo tamburaški zbor. Že zdaj vabimo vse sosedne domačine, da si gotovo ogledajo to lepo predstavo.

Brežiški okraj.

b Protestni shod v Brežicah, Narodni Dom, ali pri kolodvoru v Brežicah se v vsakem slučaju in ob vsakem vremenu vrši v nedeljo 11. t. m. popoldne ob 3. uri.

b Gostilničar Gabritsch v Brežicah je par Hrvatom, ki so bili njegovi gostje, odrekel vsako postrežbo ter jim vrata pokazal. Prav je imel!

b V omnibus hotela „Narodni Dom“ se vsede neki Nemec; navzoči Slovenci rečejo, da se ne peljajo skupaj z Nemcem, na kar je Nemec stopil z voza in peš šel.

b „Windische Trottel, windische Bauern“ itd. se te dni vsak dan sliši iz ust brežiških nemčurjev. Seveda, naš kmet jim bo še naprej novce nosil.

b Okrajni komisar Schaffenrath je te dni, kakor da bi bil glavo zgubil. Kot vodja glavarstva v odsotnosti okrajnega glavarja grofa Attemsa prepoveduje shod za shodom, kliče orožnike iz Zgor. Štajerja in dela kot se mu ljubi. No, s tem gospodom smo že obračunali; spomniti ga bo treba na gotove paragrafe.

b Letaki „Svoji k svojim!“ so plačilo za trmo brežiških mestnih očetov, ki se ne morejo ločiti od glavarovite brežiške policije. Nam tudi prav! Svoje trmo bodo še večkrat obžalovali.

b 20.000 letakov, vsebujočih kratko zgodovino septemskih dogodkov ter poziv „Svoji k svojim!“ se je dne 3. in 4. t. m. raztrosilo po brežiškem okraju in sosednji kranjski ter hrvaški.

b Nad 30 orožnikov je v Brežicah; stražijo nemški dom.

b Protestni shod v Dobovi se je vršil v nedeljo 4. t. m. vkljub prepovedi okrajnega glavarstva, ki si ni upalo shoda s silo zabraniti. Govorili so drž. poslanec dr. Benkovič in nekateri Hrvatje.

b Zdole pri Brežicah. Poroča se nam, da je bil tamošnji nadučitelj Majcen do lanskih državnozborskih volitev v najboljšem razmerju s katoliškim slovenskim ljudstvom, ko so pa volitve minile, začel se je bratiti s tamošnjimi liberalci in nemčurji in postal ravno tako hud liberalci in pa posilneme.

Književnost.

Sveti Pavao, apostol svijeta i učitelj naroda. „Slovenec“ primaša vest, da je pod tem naslovom izšla knjiga našega knezoškofa v hrvatskem prevodu.

Š **Trgovski koledar** za leto 1909 je izšel ter ima raznovrstno vsebino, med drugim: Slovensko trgovsko društvo Merkur in odbor, posredovalnica, trgovski dom, koledar, kolkovne lestvice, podrobna določila za kolkovanje l'stin, spisov, računov itd., poštne določbe, kovani denar raznih držav, mere in uteži, obrestne in preračunjevalne tabele, lovski red, trgovska korespondenca, nasvet trgovcem z jestvinami, pojasnila glede železnice, potni listi, kako se protokolira firmo, kaj je treba storiti, osebam, ki postanejo samostojni trgovci, olajšave glede današnjega sposobnostnega dokaza, sbosobnostni dokaz za trgovinske obrte in trgovske družbe, pokojninski zakon za zasebne uslužbenice, trgovsko-obrtni strokovni tolmač. Koledar obsega 131 tiskanih strani, uredila sta ga gospoda dr. Rudolfa Maru in S. Škerbinec. Koledar je naročiti naravnost pri slovenskem trgovskem društvu Merkur v Ljubljani. Cena koledarja je 1 K, po pošti 1.20 K. Čisti dobiček koledarja se steka zakladu za Trgovski dom.

Bosna in Hercegovina — naša.

Trideset let je upravljala naša država Bosno in Hercegovino, a po imenu je bil vladar teh dežel vendar le sultan. Toda sedaj, ko je Bulgarska proglasila svojo neodvisnost, je prišel trenotek, da tudi Avstro-Ogrska proglasi Bosno in Hercegovino svojim deželam. To se je danes dne 5. oktobra zgodilo. Naš vladar bo odslej tudi vladar Bosne in Hercegovine, ne samo njih upravitelj. Pozdravljajo novi deželi v krogu avstro-ogrskih sester. Naša država je s tem še bolj dobila slovanski značaj in za to zahtevamo, da se ta značaj tudi vstopovsdi upošteva! Slovani tvorimo večino v Avstro-Ogrski in v slovanskem duhu se naj pri nas tudi vlada. Upamo, da nove izpremembe na Balkanu ne bodo povzročile nohenih krvavih zapletov.

Bulgarija — neodvisna.

Velik zgodovinski dogodek smo doživeli. Bulgarija je — neodvisna. L. 1878 se je Bulgarija s pomočjo Rusije oprostil turškega jarma ter dobila svojega kneza. Toda kneževina še je vendar morala priznavati turškega sultana kot svojega vrhovnega gospodarja in bulgarski knez je bil nekak namestnik sultanov. Ker je v zadnjem času dala turška vlada zopet čuti bulgarski odvisnost pri več prilikah, želel je ves bulgarski narod, da se proglasi Bulgarska od Turške neodvisna. Tej želji je ustregel bulgarski knez Ferdinand dne 5. oktobra. V Tirnovi, stari prestolnici bulgarski, proglasil je svojo kneževino neodvisno in sprejel naslov carja bulgarskega. Bulgarski narod je z nepopisnim navdušenjem pozdravil to kneževino odločbo in je voljen do zadnjega moža braniti svojo neodvisnosti proti Turkom. Vprašanje je, ali bodo Turki ta korak Bulgarske sprejeli samo z ugovorom v besedah ali pa v orožju. Srbska in angleška javnost hujša Turke v boj. Avstro-Ogrska pa je zadovoljna z novim položajem in bo uporabila to priliko, da priklupi Bosno in Hercegovino tudi v državnoopravnem smislu k sebi.

Najnovejše novice.

Ali bo vojska? „Berliner Tagblatt“ poroča iz Carigrada: Diplomatične zveze med Turčijo in Bulgarijo so prekinjene. Včeraj se je vršil turški minirski svet, ki je sklenil takoj odpoklicati iz Sofije cesarskega turškega komisarja. Definitivni nadaljni sklepi je odložen, da pridejo nova poročila, vendar je veliki vezir po vojnem ministru poslal na mejo že vsa potrebna navodila. Mnogi silijo, naj se napove Bulgariji vojsko, vendar o kakem splošnem navdušenju za vojsko ne more biti govora. Mladoturški odbor je sedaj proti vojski, ker se boji, da nastane reakcija, ako bi bili voditelji Mladoturkov, ki so večinoma častniki, poklicani pod orožje. Sedaj se hitro sestavlja ljudsko brambo, ki naj bi v slučaju vojske skrbela za red v deželi. Listi poročajo, da je grški poslanik zagotovil turškemu velikemu vezirju, da bo v slučaju vojske Grška dejanski z armado podpirala Turčijo, ne da bi za to delo zahtevala kakšne teritorialne odškodnine.

Vojaške priprave Avstrije. Zasebno se brzojavlja iz vojaških krogov, da vojna uprava mobilizuje 2. (Donaj), 3. (Graz) in 13. (Zagreb) zbor. Slednji je pripravljen takoj v Bosno odkorakati. Mobilizuje se zaradi varnosti in za vsako slučajnost, ne veruje se pa še, da bodo čete res stopile v akcijo.

Srbija je silno nezadovoljna, ker ni dobila Bosne in Hercegovine v svojo oblast. Poroča se, da zahteva ljudstvo kar najodločnejše, da se napove Avstriji vojska. V enem dnevu se je oglasilo več tisoč prostovoljcev. Splošno je mnenje, da je vojska neizogibna, ako odkloni Avstrija udeležbo na nameravanem evropskem shodu. Čete so mobilizirane in ob Drini je pripravljeno več tisoč mož.

Neki nemški trgovec je rekel: „Slovenskim kmetom moramo dobro računati; saj se jih drugače ne moremo ubraniti!“

Družmirje. Prostovoljna požarna bramba v Družmirju priredi dne 25. oktobra v dvorani Hotel Avstrija v Šoštanju veliko vinsko trgatev. Čisti dobiček je namenjen za nakup prepotrebnega gasilnega orodja. Natančneje naznanimo prihodnjič!

Listnica uredništva.

Vuzenica: Došlo prepozno. — Lesce: Brez podpisa v koš! — T. Slov. Bistrica: Se pride. — Vuhred: Radi pomanjkanja prostora prihodnjič. — Auberg: Ako bi vse prinesli, kar pišete in kar mi odobravamo, bili bi zaplenjeni. — Ljubno, Šmarje pri Jelšah: Prihodnjič!

POSESTVO

blizu Mrribora izvanredno dobičkanosno in ceno se takoj proda. Cena 36.500 K, od katerih se mora 30.000 K takoj izplačati. Posestvo ima lep pri cesti ležeč gozd, v katerem je sečnega lesa v vrednosti za 16.000 K. Poslopja so nova in vredna 16.000 K. Vse drugo je skoraj zastoj in dokaže se lahko, da to nese na leto 7000—8000 K. Toraj za primerno mal denar veliki dohodki. Kogar zanima, naj se pripravi, to ne stane nič. Natančnejša pojasnila daje radovoljno prodajalec H. Drogenik, o. kr. davčni oficijal v Mariboru, Schillerstrasse 8. 860

Cepljene trte

I. kakovosti vseh najboljših vrst na običajnih podlagah imajo za oddati:

I. štajerska, trsničarska zadruga, pošta Juršinci pri Ptuj;

trsničarska zadruga pri Sv. Bolfanku pri Središču;

trsničarska zadruga v Ljutomeru;

trsničarska zadruga v Zetalah pri Rogatcu; 865

Ceniki so na zahtevanje brezplačno na razpolago.

Slovenci!

Opaza se, da imate poslopja večinoma pri nemških zavarovalnicah zavarovana. Veste, kaj vam je storiti? Proč s tujimi judovskimi zavarovalnicami ter zavarujte svoja poslopja edino le pri domači slovenski „Vzajemni zavarovalnici proti požarnim škodam in poškodbam cerkvenih zvonov v Ljubljani“. Ponudbe sprejema in vsaka pojasnila radovolje daje g. Franc Pogrjaj, glavni zastopnik v Mariboru, Fabriksgasse 21, II. nadstropje. 848

Svoji k svojim!

Pozor! Čitaj! Pozor!

Slavonska biljevina.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju — bolih v prsih, — prehlajenju v grlu, hripavosti, težkemu dihanju, astmi — pljučnemu kataru, suhemu kašlju, tuberkulozi i. t. d. i. t. d.

Delovanje izborna, vspeh siguran. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju ali če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici je ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišića,

lekarnarja v Pakracu št. 201. (Slavonija.)

Grobne spomenike

različnih oblik,

iz različnih trpežnih **marmorjev, granita in sijenita,**

po konkurenčnih cenah nadalje

delavnico umetnih cerkvenih del priporoča 842

Vincenc Čamernik,

oblastv. preiskušeni in koncesionirani kamnoseški mojster. Celje-Zavodna, ob potu k romarski cerkvi Sv. Jožefa, pet minut ob postaje.

Demetrij Glumac

gotlar

Ptuj, oština ulica in MARIBOR, Kaserngasse št. 13

prigovora splošnovalni kmetovalci kotile in najboljši brisgalice, pri katerih imajo za dobro in trpežno delo.

Popravila in vse vrste dela in kmetje. Kupujem stari baker, čel in mesing po najboljši ceni.

Pojasnila o inseratih daje

upravitelstvo samo tistim, ki priložijo vprašanje znamko za 10 vinarjev.

Loterijske številke.

Dne 3. oktobra 1908. 8

Graz 27 52 73 41 29

Dunaj 49 51 29 84 15

Lepo vinske sode proda po najnižji ceni E. Mayr, Tegetthoffova ulica Maribor, zraven gostilne „Stadt Wien“ 863

Pridnega hlapca, ki ima skrb za živino in razume poljsko delo, se takoj sprejme. A. Grušnik, dekan v Hočah. 862

Proda se lepa hiša s 5 stanovanji, malo trgovino, svinjski in živinski hlevi in lepa njiva. Izplačati je treba 6000 K. Novavas št. 44 pri Mariboru. 861

Kupi se: Surovo maslo, jajca, žrnitek, smetana, perotina, suhe gobe, orehi, strd, jabolke, mošt itd. Ponudbe na upravitelstvo lista pod „plačilo v gotovini 2000“. 853

Lepo posestvo, večinoma gozd, s samim lepim, debelim drevjem, smreke in hoje. Zidana hiša s 4 sobami itd. in gospodarsko poslopje, žaga in mlin. Leži ob kor. žel. in je oddaljeno 15 minut od kolodvora. Naslov v uprav. 849

Proda se jako lepa novozidana hiša s prostornimi sobami, podzemeljskimi kletmi, lepim vrtom in sadonosnikom v prav lepem kraju na Spod. Štajerskem pod jako ugodnimi pogoji. Naslov pove upravitelstvo lista. 854

Sprejme se hlapec, ki zna okrbavati konja in opravlja domača dela. Letna plača 120 K. Ivan Zaff, Pobrežje pri Mariboru. 868

Dvoje malih posestev je na prodaj 1 uro od Maribora. Franc Stelcer, Dugoše, Lendorf pošta Maribor. 865

Išče se vdova ali deklica, ki bi imela kako posestvo, gostilno ali trgovino in bi hotela vzeti za gospodarja 60 let starega vdovca, ki položi v gospodarstvo 3000 kron. Vse se bo zgodilo po njeni volji. Kdor poizve za kako osebo, dobi, kadar se bo sklenila pogodba, 50 kron. Naslov: M. P. poste restante, Koprivnica. Spodnje Štajersko. 856

Ugodna prodaja. Zavolje visoke starosti, se pod ugodnimi pogoji proda lepo zaokroženo posestvo v krasni, imoviti okolici, čisto blizu žel. postaje, oddaljeno samo pol ure od dveh župnih cerkev. Posestvo obsega prilično sedem oralov zemlje s travniki, njivami in zrelim gozdom. Na posestvu se nahaja in ž njim proda stara dobrodočena gostilna s kegljiščem, prodajna tobačna, pekarija, mlatilnica, sadni mlin, preša, slamoreznica, lastna elektrarna za razsvetljavo, mlin, žaga z okrožno žago, žična železnica za spravljavanje lesa. Ker ima posestvo veliko vodno silo, je zavolje svoje bližine pri železnici posebno pripravnost za večje tovarno. Ponudbe Jakobu Rižniku, pri Sv. Lovrencu ob kor. železnici, ali pa dr. Radoslavu Pipuš, odvetnik v Mariboru. 867

Lepa prilika za podjetnega. V Ribnici na Pohorju se da v najem na pripravljenem prostoru stoječa hiša, v kateri je štacuna in krma. 6 sob, 2 za letovitarje prav primerni, 3 kleti, nekaj vrta in polja, tudi hlev se dobi ter je takoj za oddati. Cena po dogovoru. Več pove lastnik Henrik Pahr, tamkaj. 815

Anton Kolenc, trgovec v Celju naznanja, da kupuje žolod večjo množico po 5 K 100 kg, pšenico 21 K, oves 17 K, fižol 21 K, ter strd (med), sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Mešane ženske lase po 8 K kg. Kdor kaj ima, naj se obrne do njega, ako je blago lepo, plača še višje. 821

Viničar z več delavskimi močmi se išče za vstop dne 1. novembra. Ponudbe na naslov: Grajsčina Neukloster, Sv. Peter v Sav. dol. 818

Ivan Cesar, podobar in pozlatař v Mozirju, sprejemem takoj učenca 15—17 let starega fanta kmetijskih starišev. 824

Pozor! Hiša enonadstropna vili podobna na državni cesti 1 1/2 ure od Maribora, primerna za trgovino z mešanim blagom, se proda. K hiši spada 5 oralov zemlje. Cena 5000 K. 1400 K je vključenega denarja. Več se izve pri Andreju Nekrepp, Melinaki breg št. 24, p. Maribor. 772

Priden in zvest za tudi lepega značaja hlapec išče službo v kakor župnišče, navajen vsakega poljskega dela ter navajen pri konjih. Naslov v upravitelstvu tega lista. 827

Enonadstropna hiša z gostilniško obrtjo, se prostovoljno pod lahimi plačilnimi pogoji proda. Naslov v upravitelstvu. 736

Lepo posestvo, v lepi legi, 10 minut od St. Pavla, četrte ure od tovarne, hiša in gospodarsko poslopje novo postavljeno, 5 oralov njiv in travnikov, kakor tudi par minut oddaljena novozidana hiša s sadonosnikom, se proda skupno ali na drobno! Vse je v najboljšem stanju in tudi pripravno za gostilno ali drugi obrt. Popraša se pri Ferdinandu Vedeniku v St. Lovrencu pri St. Pavlu pri Preboldu h. št. 1. 258

Dobičkanosno posestvo vsake velikosti v prijazni mariborski okolici, kdor želi kupiti, naj se zaupno pismo ali osebno obrne na Josip-a Sernee, km. sin v Grajski, pošta Pesnica, kateri posreduje pri nakupu brezplačno. Za pismene odgovore se mora znamka priložiti. 779

Učenec se sprejme pri Antonu Sokol, mešar, voščarnik in slaščičar v Neumarktu (Gor. Štajer.). 857

Učenec za mizarstvo se takoj sprejme pod ugodnimi pogoji pri Mich. Gottlieb, mizarjski mojster v Mariboru, Koroška cesta 128. 829

Krojaški učenec se sprejme takoj pri g. Ornik Martin, Blumen-gasse 3. Maribor. 832

Prodaja hiše. V Kamnici se proda hiša št. 100; ima zelo lepa stanovanja s tremi sobami, tri kuhinje, tri kleti, obokani hlevi, hiša za prešo z lepo vinsko prešo, vinska klet s prostorom za 300 čebrov vina. Nadalje 10 oralov zemlje, od tega 1/4 vinograd, tri orali gozda in pet oralov travnikov in polja s 300 najzlahtnejšimi drevesi. Proda se za K 7400. Naprej se plača 1600 kron, ostanek lahko ostane proti obrestnini vključen. Rudolf Schiessel. 836

Lovske pse, mlade čistokrvne bernhardince in dveletno bernhardinco ima na prodaj Ivan Kranjc v St. Ilju pri Velenju. Štajersko. 846

Krojaški pomočnik se sprejme na malo delo pri Ignacu Dinebir, krojaški mojster, mlinska ulica št. 7. 847

Lepo posestvo na slovensko-nemški meji ob okrajni cesti, ki obsega 38 oralov, med temi 18 oralov najlepšega gozda, se proda po ceni. Pojasnila daje dr. Radoslav Pipuš, odvetnik v Mariboru. 846

Pozor, kmetje in fantje!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo s časoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las in za odstranitev prhljaja (luskin) na glavi, to je **Kapilor št. I.**

Cena je (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 vin., 2 lončeca 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: P. Jurišić, lekarnar v Pakracu, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštanim povzetjem.

Protin,

revmatizem, trganje po udih, celo najtrdovratnejšo bol odstrani hitro in gotovo samo iz rastlinskih snovi sestavljeno na znotraj uporabljajoče „Remmlovo protinovo in revmatično olje“. Mazanje ne hasne nič. Steklenica z navodilom uporabe 6 K. Veliko sijajnih zahvalnih pism. Kem. Pharm. laboratorij Karl Remmel, Landshut 113 Bavarako. 861